

ช้างดีมีงายาว

ย้อนหลังไปเมื่อประมาณ 100 ปีก่อนนี้ นักอนุรักษ์ช้างได้คาดคะเนว่า จำนวนช้างในแอฟริกาจะมีมากถึงหนึ่งล้านสามแสนตัว แต่ปัจจุบันประชากรช้างได้ลดจำนวนลงเหลือเพียง 6 แสนตัว ในพื้นที่หลายแห่งของทวีป แอฟริกาจะไม่ช้างให้เลย เมื่อเป็นเช่นนี้ คนหลายคนจึงมีความเกรงกลัวว่า ช้างจะเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งที่กำลังจะสูญพันธุ์เหมือนกัน การรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ช้างจึงได้เกิดขึ้น และในปี พ. ศ. 2532 นั้นเอง ช้างก็ได้รับประกาศให้เป็นสัตว์ที่ต้องได้รับการอนุรักษ์ให้อยู่คู่โลก ประเทศต่างๆ 76 ประเทศได้ลงนามในสนธิสัญญาห้ามซื้อขายงาช้างทุกรูปแบบ

ความมุ่งหมายของสนธิสัญญาฉบับนั้นคือ ห้ามมิให้มีการลักลอบฆ่าช้างเพื่อเอางาช้างต่อไปแต่ก็ไม่ได้ผลนัก เพราะในประเทศที่ยากจน ที่มีสงครามกลางเมือง และสงครามความยากจนมากมายใดๆ ก็แทบจะไร้ความหมาย ผู้คนในประเทศเหล่านั้นจึงมีความคิดที่จะขายงาช้าง เพื่อนำเงินมาซื้ออาวุธ และใช้ในการทำให้ตนมีการกินดีอยู่ดี

คำถามหนึ่งที่นักวิทยาศาสตร์รู้คำตอบคือการที่นักลอบฆ่าช้างนิยมฆ่าเฉพาะช้างที่มีงายาวๆ นั้นมีผลเพียงใดหรือไม่กับการอนุรักษ์พันธุ์ช้าง

ในวารสาร Current Science ฉบับเร็วๆ นี้ R. Sukumar นักนิเวศวิทยาแห่ง Indian Institute of Science ในเมือง Bangalor ของประเทศอินเดียได้รายงาน ว่า ตามปกติช้างที่มีงายาวเป็นช้างที่มีร่างกายมีความสมบูรณ์ และช้างเหล่านี้มักมีสายพันธุ์ดี แต่คุณลักษณะเช่นนี้ได้ทำให้ช้างตัวนั้นตกเป็นเป้าหมาย ดังนั้น กระบวนการล้มช้างเอางา ก็คือมุ่งทำลายช้างพันธุ์ดีนั่นเอง

ในอดีตเมื่อ 15 ปีก่อนนี้ W. Hamilton นักวิทยาศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย Oxford ในประเทศอังกฤษ ได้เคยเสนอความคิดว่า ช้างตัวผู้ที่สมบูรณ์และแข็งแรง มักจะเป็นช้างที่มีภูมิคุ้มกันโรคที่ดีคุณสมบัติเช่นนี้มีส่วนในการชักนำให้ช้างตัวเมียมีความประสงค์จะร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วย ทั้งนี้เพื่อลูกช้างที่จะเกิดตามมาได้มียีน (gene) ในร่างกายที่ดีที่สุด

นักชีววิทยาหลายคนได้ทดสอบทฤษฎีชีววิทยาของ Hamilton โดยใช้สัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลัง ปลา สัตว์เลื้อยคลาน และนก และได้พบความจริงว่า ความคิดของ Hamilton นั้นถูกต้องทุกประการ

แต่ก็ยังไม่มีการได้ทดสอบทฤษฎีนี้กับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเลย

R. Sukumar และคณะ จึงใช้สัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกอันได้แก่ ช้าง ทดสอบ ทฤษฎีของ Hamilton ในป่าสงวน Mudumalai ซึ่งอยู่ในอินเดียตอนใต้เขาใช้ช้าง 38 เชือกเป็นตัวทดลองและ ได้ถ่ายรูปช้างแต่ละตัว ได้เก็บสะสมมูลที่ช้างแต่ละตัวถ่ายมาวิเคราะห์หาปริมาณพยาธิในกระเพาะ ฯลฯ

และเขาได้พบว่า ในมูลช้างแต่ละก้อน บางครั้งมีไข่พยาธิถึง 20 ล้านฟอง และถึงแม้ปริมาณ 20 ล้าน จะไม่ทำให้ช้างตัวตัวนั้นเสียชีวิต แต่ในยามที่อาหารขาดแคลนและเวลาช้างเครียดจัดตัวพยาธิที่มีในตัวช้างจะทำให้ช้างหมดพลังวังชาเองง่าย ๆ

Sukumar ได้วัดความยาวของงาช้าง ณ เวลาต่างๆ กัน เพื่อศึกษาอัตราการเจริญเติบโตของงา เขา ได้วัดส่วนสูงของช้างตลอดการทดลองด้วย เพื่อนำมาพิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างความยาวของงาช้าง กับความหนาแน่นของพยาธิที่พบในมูลช้าง กับความสมบูรณ์ รวมทั้งอัตราการเจริญเติบโตของช้างทั้งตัว และก็ได้พบว่า ช้างตัวโตที่งายาว มูลของมันจะมีพยาน้อย มันจึงเป็นช้างที่สมบูรณ์และแข็งแรง และเป็น ช้างที่ตัวเมียชอบจับคู่ด้วย

แต่การมีงายาว อันเป็นผลของการที่มียืนที่ดีนี้จะชักนำให้มันถูกยิงโดยนักล่าในอีกไม่นาน ดังนั้นการฆ่าช้างเอง ก็มีส่วนทำให้ช้างพันธุ์ดี ๆ ลดจำนวนลง ซึ่งถ้าเหตุการณ์นี้ถูกปล่อยให้ดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ช้างที่เหลือและช้างที่กำลังจะเกิดใหม่ จะเป็นช้างที่ไม่สมบูรณ์และเป็นช้างที่พันธุ์ไม่ดี

ข้อสรุปที่ควรจะได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ก็คือ หากจะฆ่าช้างก็ขอให้ฆ่าตัวที่ไม่ดีที่สุด คือเชือกฆ่าตัวที่มีอายุและตัวที่มีงาสั้นๆ

ผมว่าใครจะพูดแย้งไปว่าพวกล่าช้างเขาก็ไม่ฟัง Sukumar แก่หรอกครับ